

የግንቦት 7 ድምጽ

አንብቦው ያስነብቡ! አባዝተው ያሰራጩ!

የግንቦት 7 ፣ የፍትሕ፣ የነፃነትና የዴሞክራሲ ንቅናቄ፣ ሳምንታዊ ልሳን፣

www.ginbot7.org

ቁጥር 5 ሰኔ 5 2000 ዓ.ም

የመለስ መንግስት በጦር ወንጀልና ሰብአዊ ፍጥረት ላይ በተፈጸመ ወንጀል እንደሚጠየቅ የሂውማን ራይት ዋች ዘገባ ጠቆመ።

ተቀማጭነቱ በኒው ዮርክ ከተማ የሆነው አለም አቀፍ የሰብአዊ መብት ተከራካሪ ድርጅት ሂዩማን ራይት ዋች የመለስ መንግስት በጦር ወንጀልና በሰብአዊ ፍጥረት ላይ የፈጸመውና እየፈጸመ ያለው ወንጀል አሳሳቢ ደረጃ ላይ መድረሱን በዘገባው ይፋ አደረገ። አያይዞም ለጋሽ ሀገሮች የመለስ መንግስት በሰብአዊነት ላይ የሚፈፀማቸውን ወንጀሎችን ለማስቆም መንቀሳቀስ አለባቸው ሲልም አሳስቦአል።

ይህ ጭካኔ የተሞላበት የወታደራዊ ዘመቻ አካል የሆነው ገደብ-የለሽ በደል እየተባባሰ ለሂደው የህዝብ ስቃይ አስተዋጽኦ ያደረገና በሺህ የሚቆጠሩ የክልሉ ነዋሪዎችን ህልውና አደጋ ላይ የጣለ በመሆኑ ድርጊቱ የጦርነት ወቅት ህግጋትን የጣሰና በሰብአዊነት ላይ ከተፈጸመ ወንጀል የሚቆጠር መሆኑን ሪፖርቱ ገልጿል።

ይህ “የጅምላ ቅጣት፣ በኢትዮጵያ የሱማሌ ክልላዊ መንግስት አጋዴን አካባቢ የተካሄዱ ህገወጥ የጦርነት ወቅት ድርጊቶችና በሰብአዊነት ላይ የተፈጸሙ ወንጀሎች” በሚል ርዕስ የወጣው 130 ገጽ ሪፖርት በቻይና ዜጎች በሚካሄደው የነጻጅ ፍለጋ ስራ ቦታ ላይ አማዕያን ላደረሱት ጥቃት አጻፋ የመለስ መንግስት ሰራዊት ከሰኔ 1999 ጀምሮ እያካሄደ ባለው የመልሶ ማጥቃት ዘመቻ በሲቪሎች ላይ የሚፈጸመው ከልክ ያለፈ በደል እየጨመረ መሄዱን አትቷል።

በተያያዘም አሜሪካ፣ እንግሊዝና ቤልጅጅም ይህንን ወንጀል አሳየንም አልሰማንም በማለት የተመሳጠሩ ይመስላል ሲሉ አንድ የድርጅቱ ከፍተኛ ተመራማሪ ገልጸዋል። የሰብአዊ መብቶች ታዛቢ አጥኝዎች ከመቶ በላይ የሆኑ የስቃይ ሰለባዎችን እና የአይን ምስክሮችን፣ እንዲሁም ነጋዴዎችንና የንግድ መሪዎችን፣ በኬንያ፣ በከፊል

ራስገዝ የሰሚን ሱማሌ ምድርና ኢትዮጵያ ያገኛቸውን የክልሉን መንግስት ባለስልጣናት ጭምር አነጋግረዋል። በተጨማሪም፣ መንደሮች በእሳት መቃጠላቸውን የሚያሳይ የሳተላይት ፎቶግራፍ መኖሩ ይህንን በመስከረም እና ታህሳስ 2000 በስፋት የተካሄደውን ጥናት ትክክለኛነት የሚያጠናክር ሆኖ ተገኝቷል። ፡ ወደ ገጽ 4 ዞሯል።

መተንፈሱ የማይቀር ተዕቢት መተንፈስ ሊጀምር ነው።

በመከላከያ ሰራዊቱ ላይ ከፍተኛ ጉዳት ደረሰ ሰሞኑን በምስራቁ የአገሪቱ ክፍል በአጋዴ ነፃ አውጭ ግንባርና እነ መለስ የጸኛ ነው በሚሉት የመከላከያ ሃይል መካከል በተካሄደ ከባድ ውጊያ ፣ በመከላከያ ሃይል ላይ ከፍተኛ ጉዳት መድረሱ ተሰማ።

በደገሀቡርና በባቢሌ አውራጃዎች የተካሄደው ይህ ጦርነት በመጠኑም ሆነ በውጤቱ ከእስካሁኖቹ ለየት ያለ መሆኑ የታወቀ ሲሆን ፣ ሁለት ባታሊዮን የሚያህል የመከላከያ ሃይል መደምሰሱና በመቶዎች የሚቆጠሩ ወታደሮች መማረካቸው ላለም አቀፍ ዜና አውታሮች ይፋ እንደሚያደርጉ ይጠበቃል። ፡ ወደ ገጽ 4 ዞሯል።

መለሰ ሀገር ሲሸጥ፣ አዜብ በውጭ ሃገራት ሃብት ማከማቸቱን ተያይዞአል።

ለግንቦት 7 ቅርብነት ካላቸው ምንጮች በደረሰን ዘገባ መሰረት የጠቅላይ ሚኒስትሩ ባለቤት አዜብ መስፍን በገልፍ ሃገራት የሪል ስቴት፣ ህንጻ ግዢና ከፍተኛ የሆነ የገንዘብ ዝውውር እንደምታደርግ ታውቋል። አዜብ መስፍን በተባበሩት አረብ ኤምሬትስ ቢሪይ የተባለ የሪል ስቴት ካምታኒ እንደምታንቀሳቅስ ለማወቅ ተችሎአል። ዱባይ ከተማ በሚገኘው የቀድሞ የወያኔ የባህል ክፍል ሃላፊ እያሱ በርሂ አማካይነት ይህን የህንጻ ግዢና፣ ወደ ገጽ 2 ዞሯል።

መለስ አዜብን በመጠቀም ጀነራሎቹን መደለሉን ተያይዞታል።

ከዚህ ቀደም ከምታደርገው በተስፋፋ መልኩ የመለስ ዜናዊ ባለቤት አዜብ መስፍን በመከላከያ ጀነራሎች ቤት ለቤት እየዞረች መደለሉንና መሸንገሱን እንደቀጠለች ተነገረ። በየጀነራሎቹ ቤት መሄድ ያዘወተረችው አዜብ በተለያየ ስብብ አስባብ ለቤተሰቦቻቸው ገንዘብ መስጠት ያበዛች ሲሆን፣ በተለይ አሳኝ በመምሰል የቤት ቁሳቁሳቸውን እንዲቀይሩ ገንዘብ መስጠቱን ባለፈው ሰሞን ማስፋፋቷ ለማወቅ ተችሏል። ፡ ወደ ገጽ 4 ዞሯል።

የግን መንግስት ነው የሚመራን?

በእርግጥ ይህ መንግስት የእኛ ነውን? ከይኩኑ አምላክ

አብዛኛዎቹ የአለማችን የስነ-መንግስት ሊቃውንት ለአንድ ማህበረሰብ መንግስት ለምን ያስፈልጋል በሚል ጥያቄ ዙሪያ ሰፊ ምርምር አካሂደዋል። በዚህ ምርምር ሂደት ብዙዎቹን የሚያስማማ የጋራ ነጥብ ቢኖር ለአንድ ማህበረሰብ የመንግስትን አስፈላጊነት ከሚያሳሉ አንኳር ጉዳዮች መሃከል በሃገር ውስጥ በህብረተሰቡ መሃከል ህግና ፍትህን ማስፈን ሲጠበቅበት፣ ከሃገር ውጭ ሊሰነዘሩ ከሚችሉ ጥቃቶች ህብረተሰቡን መከላከል ያለና የሚኖር መንግስት የተሰኘው ተቋም ሃላፊነት እንደሆነ ነው። እነዚህ ተመራማሪዎች አክለው መንግስት እነዚህን ሁሉ ሃላፊነቶቹን የሚወጣው በአንድም ሆነ በሌላ መልኩ ከህብረተሰቡ በሚያገኘው እንደ ግብር፣ የጉልበትና የህይወት መስተዋጽ እንደሆነ በስፋት ይስማማሉ።

ይህ ቀኖናዊ የሆነ ግዛትንና የወሰን ድንበርን የማስከበር ሃላፊነት በስልጣን ላይ ያሉ መንግስታት አምባገነን፣ ፈላጭ ቆራጭ ፣ ዴሞክራት ወይም ሌላ የተለየ ባህሪያተ- መንግስት ኖራቸውም አልኖራቸውም ለጥያቄና ለድርድር የማይቀርብ ጉዳይ ነበር። ነውም። በታሪክ እንደምናየው ብዙ አምባገነንና ፈላጭ ቆራጭ ስርአቶች ህዝባቸውን በአስተዳደር ቢበድሉ፣ ፍትህና ርትህ ቢያዛቡ፣ እንከነ ብዙ ቢሆኑም የግዛት ለ-አላዊነትን ጉዳይ በተመለከተ የተለሳለሰ አቋም የወሰዱበት ወቅት አልተዘገበም። እንዲያውም በአለም አቀፍ ተቋማትና ህግጋት ጉልበት ማግኘት እየቀነሰ ቢመጣም ብዙ የአለማችን መንግስታት በጠነከሩና ባጠጡ ቁጥር ከግዛታቸው አልፈው ማስፋፋት፣ በአካባቢያቸው ከዛም አልፈው የአለም ልክላ ሃያል የመሆን ዝንባሌ ባለንበት ዘመናዊ አለም ሳይቀር ያልተተወ፣ ብዙ መንግስታት በውስጣቸው አልመው የሚንቀሳቀሱበት ጉዳይ ነው። ፡ ወደ ገጽ 3 ዞሯል።

ርእሰ አንቀጽ

የሰኔ አንድን ሰማኝታት 3ኛ አመት ስንዘክር

ስለ ሙታን ሰማኝታት ባናገሩ ደስ ባለን ነበር ። ኢትዮጵያችን ሙታንን የመዘከር የታሪክዋን ዳራ አልፋ ለደትንና ህይወትን ፣ ሳይንስንና ምጥቀትን ፣ ሃብትንና መንፈሳዊ ዕርገትን ልታከብር ብትችል ምንኛ ደስ ባለን ነበር። አለመታደል ሆኖ ወደፊት ለመመንጠቅ ባከብብን ቁጥር፤ ቅልጥማችንን ሰብሮ ባለንበት መርጋት ብቻ ሳይሆን ተንከባለንም ወደኋላ እንድንቀር የሚያሰገድዱን ሃይላት ዛሬም እንደሰለጠኑብን ይገኛሉ ። በግንቦት 9790 ያከብከባችው ንስረ ኢትዮጵያ ክንፏ ተሰብሮ ከተሸመደመደች እነሆ ሶስት አመታት ተቆጠሩ። ንስረ ኢትዮጵያን ማን ሰበራት? ለምንስ ሰበራት? እንዴትስ ሊሰበራት ቻለ? ሰባሪው ለምንስ ተፈቀደለት? ጥያቄዎቹ ብዙ ናቸው። የጠራ መልስም ይሻሉ። ለሰማዕታቱም እዳችንን የምናወራርደው በእንባ ሳይሆን፤ እነዚህን ጥያቄዎች በተገቢው ስንጠይቅና ስንመልስ፤ በመልሳችንም ላይ ተመሥርተን ለተግባር ስንተጋ ብቻ ነው ።

የሰኔ 1 ቀን ጭፍጨፋ የተካሄደው መለስ በህዝብ ድምፅ በተረታ በሶስተኛው ሳምንት ነበር። ዝም ብሎ የምርጫውን ውጤት ያሰገደብ መጠበቅ የደከማቸው ዜጎች «የተሰረቀው ድምፃችን ይመለስ» ብለው ወደ አደባባይ በመተመማቸው አገዛዙ ከፍርሃቱም ከጥጋቡም በተደባለቀ ምላሽ የአጋዚ ነብሰ በላዎችን በሰልፈኛው ላይ ስለሰማራበት የደረሰ አልቁት ነበር ። የሙታኑ ቁጥር እስከዛሬም አይታወቅም ። ያለ መሪ ድርጅት ፣ ያለምንም አቀናባሪ በየሰፊሩ የተመመው ሰልፈኛ በአቅራቢ መነፅር አነጣጥረው በሚተኩሱ ለአገዛውያን ያሰርህራሄ ተጨፈጨፈ። ግድያው በግንቦት 1969 ደርጉ በሜይ ዴይ ሰልፈኛ ላይ ከደረገው ጋር ተመጣጣኝ ሲሆን ፣ የወጣቱ ወኔና ቆራጥነት ግን የ69ኞቹን ታላቅ ወንድሞቹን አርበኝነት ያስከነዳ ነበር ። ልዩነቱ የ69 ተቃውሞ የተደራጀ ሲሆን የ97ቱ ግን የስርአቱ ጥጋብና ብልግና ያስመረረው ወጣት በተናጠል ተጋድሎውን ያሳየበት የጀግንነት አውድማ ነበር። ያለተስፋ ፣ ያለሥራ ፣ ያለአለኝታ፣ በሰገራ መፍሰሻ ተቦ ውስጥ ከሚኖር አይጥ ህይወት ባልተሻለ የሚኖረው ወጣት፤ በአብራት የሚደፈጠጥ ትል አለመሆኑን ለራሱም ለአለሙም ለማረጋገጥ፤ ሰብእናውን ከወደቀበት ፈልጎ አግኝቶ ፣ ለለውጥ ከተሰው የአለም ጀግኖች ተርታ ስሙን ለማስመዝገብ ያደረገው እሽቅድምድም ስለነበር፤ ይበል ፣ ይደገም የሚሰኝ ነው። ከሰብእናዬ የሚመነጨ ተፈጥሮአዊ መብቶች አሉኝ ብሎ የተነሳ ጀግና ነበርና አበጃህ ልንሰው ይገባል። እንደ ከብት እንደ እንስሳ በረሃብ እየተንጠራወዘ ከመሞት፤ «በሃገሪ አደባባይ በአለም ጉባኤ ፊት የእርዳታ ንፍር እያሻመደ በዝግታ የሞተ ሳይሆን፤ ለመብቱ ቀናኤ ሆኖ ከግፈኞች ጋር እየተናነቀ ሞተ» ተሰኝቶ ታሪኩን ሊያስነብብ የቆረጠ ጀግና ስለነበር ሊወደስ ተገቢ እንጂ ነው ። አርነት የወጡ የአለም ህዝቦች ሁሉ ከዚህ በተለየ መንገድ ሄደው ያገኙት ነፃነት ከቶ አልታየምና ።

የመለስ አገዛዝ ብሄራዊ ጥቅም የሚባል ጉዳይ ሊገባው የማይችል፤ የራሱ የፖለቲካ ሥልጣን ከሃገር በላይም ተመራጭና ውድ አድርጎ የሚያይ መወገድም የሚገባው ሥርአት በመሆኑ ነው የሰኔ 1ን ጀግና ሞትን እንዲዳፈር ያተጋው። ህዝቡ የስርአቱ መወገድን አስፈላጊነት አምኖ በሰላም እንዲገለል ለማድረግ፤ በግንቦት 7 ቀን 1997 ምርጫው ፍላጎቱን ግልፅ ያደረገ ቢሆንም፤ የዛሬ ሶስት አመት በሰኔ 1 ቀን የንፁሃንን ደም በማፍሰስ የህዝቡን ድምፅ ለመቀልበስ መለስ የጀመረው እመቃ በሙሉ ህይድ እንደቀጠለ ነው። ይህ ብዛይ በአፋጣኝ እንዲቆም ማድረግ የሰኔ 1 ሰማኝታት ለቀረነው ዜጎች ያስረከቡት እዳ ነው። ይህ እዳ የወጣቱ፤ የሽማግሌው፤ የሴቱ፤ የወንዱ፤ የገበሬው፤ የሳብ አደሩ፤ የተማሪው፤ የአስተማሪው፤ የነጋዴው፤ የባለፋብሪካው፤ የባለሀብቱና የባለአውቀቱ እዳ ነው። ለሁሉም አይነት ትግል ለሁሉም አይነት መስዋእትነት ቆርጦ በመነሳት ብቻ የሚያወራርዱት እዳ ነው። አልረሳነውም ይህ እዳ የወታደሩም እዳ ነው። የመለስ አገዛዝ የአመፅ ክንድ በመሆን ያገለገለው የመከላከያ ሃይል ከስህተቱ ተምሮ የግፈኞች የአመፅ ክንድ አልሆንም ብሎ በማያንገራግር ቃልና ቆራጥነት ከህዝብ ጎን በመቆም በደርጊት በሚገለጽ ንስሃ ሊያወራርደው የሚገባ እዳ ነው። በወገኑ የዴሞክራሲያዊ መብት እመቃ ላይ እንዲዘምት የተደረገ፤ ሞትና ስራው በሆነው በሃገር ግዛታዊ አንድነትና ሉአላዊነት ላይ ተገዶ ዝምታን እንዲመርጥ የተደረገ የመከላከያ ሃይል፤ እስከ መቼ በሃገሩና በራሱ መጻኢ ህልውና ላይ ከፍተኛ መዘዝ በሚስከትል የመለስ ዜናዊ ወንጀል ተባባሪ ሆኖ ይቀጥላል ? አይመስለንም ደግሞም አይገባምም እንላለን። ጠብመንጃውን ምንሊክ ቤተመንግስት ውስጥ ወደጎለታቸው ከሀዲዎች ማዞር ይጠበቅበታል። ከሃገር አታጣሉን፤ ከዘመድ አትነጥሉን፤ ከወገን አትለያዩን፤ የምንቆመው ለህገ መንግስቱ እንጂ ለማንም ወርባላ ከሃዲ አይደለም ሊል ይገባል። ሁሉም ባለነፍጡ በአገዛዙ ላይ መሳሪያውን የሚያነሳው ህዝብ ለመብቱ ሲተጋ መሆኑን አውቆ፤ የኢትዮጵያም ህዝብ በአንድ በኩል ወታደር ልጆቹ ከግፍ እንዲቆጠቡ፤ ከአገዛዙ እንዲነጠሉ እየመከረ፤ በሌላ በኩል ግን ማለቂያ ከሌለው ትእግስቱ ጋር ወደር የሌለው ሃገራዊ ፍቅርን ደርቦ፤ «ለትእግስትም ወሰን አለው» ብሎ መብቱን ከገዢዎቹ መንጋጋ ፈልቅቆ ሊወስድ ይገባል።

ሙተንፊሱ የማይቀር ከገጽ 1 የሆረ
እንዲሁም በርካታ የመከላከያ ሃይል ተሸከርካሪዎች መማረካቸውን የገለፁት የአማዕያኑ አመራሮች፤ በሚቀጥሉት ጥቂት ቀናት ውስጥ የተማረኩትን ወታደሮች በአለማቀፍ መገናኛ ብዙሀን አማካይነት ይፋ እንደሚያደርጉ አሳውቀዋል።

በሌላ በኩል በኢትዮጵያ መንግስት ጦር የሚደገፈው የሶማሊያ የሽግግር መንግስት በሶማሊያ ጳጳም የነፃነት ሀይላት ክፉኛ መመታቱና እየተሸነፈ መምጣቱ ታወቀ።

በስፍራው የሚገኙ የ አለማቀፍ ዜና አውታር ጋዜጠኞች እንደዘገቡት፤ የዳግም ነፃነት ሀይላቱ -- በሽግግር መንግስቱ ላይ ከፍተኛ ድል እና የበላይነትን እየተቀዳጁ ነው።

“በቅርቡ ባይደዋ በ አማዕያኑ ቁጥጥር ስር ልትወድቅ ትችላለች ይባላል” ተብለው የተጠየቁት የሽግግር መንግስቱ ባለሙሉዎች፤ እኛ አንዎንም በማለት ሽንፈታቸውን ለማስተባበል እንኩዋ አልደፈሩም። ይህም ለመለስ መንግስት ከፍተኛ ሽንፈትና ኪሳራ እንደሆነ በአለማቀፍ ሚዲያዎች እየተዘገበ ባለበት ባሁኑ ወቅት፤ ይህንኑ ተከትሎ በመለስ የጦር መኮንኖችና በገዢው ፓርቲ አመራሮች መካከል ሽኩቻና አለመተማመን መንገሱ ታውቁዋል።

አቶ መለስና አማካሪዎቹው አቶ በረከት በኢትዮጵያ ጦር የደገፈው የሶማሊያ የሽግግር መንግስት በማያዳግም ሁኔታ አማዕያኑን ስለመደምሰሱ እንዲሁም የኦጋዴን ነፃ አውጭ ግንባር ጨርሶ ስለመጥፋቱ በተደጋጋሚ ሲናገሩ መቆየታቸው ይታወሳል።

መለስ ሀገር ሲሸጥ፤አዜብ ከገጽ 1 የሆረ

ችለናል። በአሁኑ ወቅት በዱባይ ሃገር ሳርያህ በተባለው ስፍራ ሊደርስ ሊንክ ትራዲንግ የተባለ ካምፓኒ በባለቤትነት የሚያንቀሳቅሰው እያሱ በርሄ ዋነኛ ስራው ይህን ከአዜብ መስፍን ጋር ግንኙነት ያላቸውን የገንዘብና ንብረት ነክ ጉዳዮች ላይ መስራት እንደሆነ ከስፍራው ለመረዳት ችለናል።

የህዝብ ንብረት ከሆነው የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን ተቋም መስመር በመስረቅ በድብቅ ወደውጭ ሀገራት ስልክ በማስደወል በጥቂት ጊዜ ከሚልየንሮች ተርታ የተመደበው እያሱ፤ ወንጀሉ ተደርሶበት በሙሰና ክስ ማረሚያ ቤት ቢታሰርም እስካሁን ግልጽ ባልሆነ ምክንያት እስሩን ሳይጨርስ በመንግስት ጣልቃ ገብነት በህክምና ሰብብ ከሃገር እንዲወጣ ተደርጎ፤ ከዛም ክሱ መቋረጡ ይታወቃል። በእስር በነበረበት ወቅት በመንግስት ወጭ በ15 ሺህ ዶላር ክፍያ ከአፕን ዩኒቨርሲቲ መለስ ዜናዊን ጨምሮ የኢህአዴግ ከፍተኛ ባለስልጣናት ያገኙትን የኤም ቢ.ኤ ዲግሪ ባለቤት ሆኖአል። ሃገር ግን በወቅቱ ትምህርቱን ቢጨርስም ከፓርቲው ጋር ባለው ጠብ የተነሳ መዝሙር ፈንቱ የተባለው የብአዴን አመራር ዲግሪውን እንዳያገኝ ተደርጎ እያሱ ሳይማር ያውም በእስር ቤት የኤም ቢ.ኤ ዲግሪ ባለቤት መደረጉ በስርአቱ አናት ሳይቀር ያለውን መድሎ የሚያሳይ እንደሆነ ታዛቢዎች ይናገራሉ።

እያሱ በርሄ ጫካ በነበሩበት ወቅት የባህል ክፍሉን ሲመራ በውጭ ሀገራት ከህዝብ በየመድረኩ የሚሰበሰቡትን ብዙህ ሺህ ገንዘብ ወደግል ኪሱ እንደሚከት፤ በዚህም በሀወሃት ውስጥ ጥቂት ከሚባሉ ባለ ገንዘቦች አንዱ እንደነበር ታውቋል። ስልጣን ከተያዘ በኋላም ከባለስልጣናቸው ጋር ባለው ቀረቤታ ለባለሀብቶች ጉዳይ በማስጨረስ ጉቦ አቀባባይ እንደነበር ይነገራል። ፡

አዘጋጅች
ፋሲል የኔአለምና እና ደረጃ ሃ/ወልድ
የቀድሞ የአዲስ ዜና እና የነጻነት ጋዜጣ
አዘጋጅች

የፖስታ ሳጥን ቁጥር
POBox: 4916
2003EX Haarlem
The Netherlands

የግንቦት ሰባት ድምጽ ጋዜጣ የኤዲቶሪያል ቦርድ አባላት
ዶ/ር ብርሃኑ ነጋ፣ አቶ አንዳርጋቸው ጽጌ፣ አቶ መሰፍን አማን፣ አቶ ቸኮል ጌታሁን፣ ሁሉም የቅንጅት ለአንድነትና ዴ ሞክራሲ ፓርቲ የላኳላይ ምክር ቤት አባላት የነበሩ።፡

የማን መንግስት ነው የሚመራን?

ከገጽ 1 የዞረ

ህዝብን ለማስተዳደር የመንግስትን ሃላፊነት የሚወስዱ ግለሰቦችና ቡድኖች ከሁሉ አስቀድመው መፈጸምና ማስፈጸም ያለባቸው ተግባር ድንበርን ማስከበር፣ በሌላላዊነት ላይ ጥቃት ሲሰነዘር ህዝቡን በማስተባበር እርዳታ ሆኖ መስዋእትነትን በመክፈል ሀገር ለትውልድ ማስተላለፍ ነው።

በ1648ዓም የዘመናዊ ሃገራትን መመስረት ይፋ ካደረገው የዌስተሩፊያው ስምምነት ሆነ ከዛ ወዲህ ውል ተደርጎባቸው ተግባር ላይ በዋሉ አለም አቀፍና አህጉር አቀፍ ስምምነቶች በአንድ ሃገር ወሰንና የሌላላዊነት መገለጫ በሆኑ ነገሮች ላይ ጥቃት ሲሰነዘር መንግስት የተባለው ተቋም የሚወስደው የአጻፋ እርምጃ፣ ማለትም ወሰኑን በሃይልም ጭምር ለማስከበር የሚገባበት ጦርነትም ቢሆን ፍትሃዊ ተደርጎ ይወሰዳል። ስለ ጦርነት አስፈላጊነት እየደሰከርኩ እንዳይደል ተረዱልኝ፣ ሃላቤ እንዳው አንድ መንግስት ቢያጣ፣ ቢቸገር፣ ቢፈልጥ፣ ቢቆርጥ ወሰኑን ለመጠበቅ፣ ለመከላከል ከተቻለም ለማስፋት ሲሰራ እንጂ፣ አሁን በሃገራችን እየተፈጸመ እንዳለው ተግባር ሲፈጸም ስላልሰማሁ እንጂ። ባለኝ የታሪክና የፖለቲካ እውቀት በየትኛውም የአለም ክፍል የገዛ ሀገሩን ግዛት አስረክቦ፣ ለሌላኛው ሃገር የግዛት ይገባኛል መብት ጥያቄ ተገቢነት በገዛ ሃገሩ ፓርላማ ፊት ቀርቦ የተከራከረ መሪ ቀርቶ ተራ ዜጋ አላውቅም። በአንድ መስክ በዛሬዋ አለማችን የታደሉት ሃገራት በምጣኔ ሃብት፣ በቴክኖሎጂ፣ በወታደራዊና ፖለቲካ መስክ ፈርጥመው ከሃገራቸው አልፈው የአካባቢያቸው፣ ከዛም ባሻገር የአለም ሃይል ለመሆን በርትተው በሚሰሩበት ወቅት፣ በሌላው መልክ ያልታደሉ እኩልነት ለማስፈጸም ያን እድሜ ለነመለስ መንግስት ባለቤት የሌለው ሃገር ያገኘ አስኪመሰል። በመስዋእትነት የተረከብነውን ወሰን በየጊዜው ለጠየቀ በማደል ላይ ይገኛሉ። የመንግስት አስፈላጊነትና ምንነት ትርጉሙ እስኪጠፋ ድረስ የህዝቡን ምግብ ፍላጎት አለማሟላት ተስኖአቸው ዳግም በልመና ስማችንን ማስጠራት ሳይንሳቸው፣ ለዘመናት በፍቅርና እንደነት ተቻቸው የኖረን ህዝብ በፈጠሩት ጎሳ ተኮር ፖለቲካ ደም ማቃባት አልበቃ ብሎአቸው። እንኳን መውረር እራሱን ከሳምንት በላይ መከላከል ያልቻለን ሃይል ሊወረን አስቧል በሚል ስበብ በሰው ሃገር የውክልና ጦርነት በመክፈት የወታደሮቻችን ሙት አካል በሞቃዲሹ ጎዳናዎች ሲጎተት በየአለሙ የቴሌቪዥን መስኮት አይተን ማፈራችን ሳይገታቸው፣ እነሆ በታሪክ ታይቶ በማይታወቅ ድፍረት ለሌላ ሃገር የድንበር ይገባኛል ጥያቄ ሽንጥ ገትረው የሚከራከሩበት ደረጃ ላይ ደርሰዋል። እንዳንድ ጊዜ ጥፋቱን ሁሉ ከነሱ ላይ አወርድና እነሱ ምን ያድርጉ እኛ ዝም አልናቸው፣ የሚል መልስ ለራሴ እሰጣለሁ። ምንድነው የሚባለው ከነተረቱ ፊሪ ሲገኝ እኔን አያርገኝ” አይደል፣ ነገሩን እንዲያ ይመስላል።

እስቲ አስቡት። ሁለት አስርታትን ሊደፍን ስለሰ አመታት የቀሩት የአቶ መለስና አባሪዎቻቸው መንግስት በሌሎች መስኮች ያስመዘገባቸውን የምጣኔ-ሃብት፣ የፖለቲካና ሌሎች የፖሊሲ ግድፈቶች ለጊዜው ወደጎን እንተው ብንል እንኳ፣ የድንበርን የግዛት ሌላላዊነትን ብሎም ብሄራዊ ጥቅምን ለድርድር ማቅረብ ሳይሆን እንዳልነበር በማድረግ የሰሯቸውን መሰረታዊ የሚባሉ የፖሊሲ ስህተቶችን ስንመለከት፣ ኢትዮጵያዊ በሆነ ሰው አእምሮ የሚመዘን አንድ ጉልህ ጥያቄ ይኖራል። እርሱም በእርግጥ ይህ መንግስት የእኛ ነውን? የዚህን ጥያቄ ፍትሃዊነት ለማስረገጥ ስልጣን በየዘ ማግስት የሌላላዊነት መገላጫ ስንደቅን በማንገጠጥ የጀመረውን ክህደት፣ ከገዛ ግዛቱ የምትለይ ክልልን እውቅና ስጡልኝ ብሎ ቀዳሚ ሆኖ ሌሎችን ማበረታታቱ አለምን አስደምቦ አገርን አብሽቆ ሃገሪቷን የአለም ታላቋ ወደብ አልባ በማድረግ ሳይበቃው፣ እሺ ጦርነት ይቁም እንጂ በሰላም አብሮ በመኖር ሁሉንም እናገኘዋለን ባልን አንድ አስርትም ሳይሞላን በተወረረን ጥሪ ሀገር ተንቀሳቅሶ መቶ ሺህና ከዛም በላይ ወጣት ደም ፈሶ፣ አጥንት ተከስክሶ፣ ምድሩ በታንክ ታርሶ ተገኘ የተባለው ድል በዳግም ክህደት ተለውሶ በእነ መለስ ሸፍጥ መሬታችን ተወርሶ አረፍነው።

ማፈርንና ከአፍረት ጋር የማይተዋወቁት የዛሬ ገዢዎቻችን ጥቂት ሰንብቶ ሊታወቅ ፍርድ ቤቱ ከጠየቅነው በላይ ሰጥቶናል አበሳውን እያበሉት ያለን ህዝብ ይህም አልበቃ በሎአቸው በቅጥፈት አታለው በአደባባይ አስጨፈሩት። ተረቱን ላክልና “ሃገር ሲያረጅ ጃርት ያበቅላል” የሚል አባባል በሃገራችን ያለ ይመስለኛል። እንደኔ እንደኔ የገባንበት ዝምታ ለበለው ፍርሃት ከዚህም ባላይ አለማስከተሉ ነው የሚገርመኝ።

በዚህ ሁኔታ ውስጥ ዛሬ ሁላችንም እራሳችንን ቆም ብለን መጠየቅ ያለብን አንድ ነገር ያለ ይመስለኛል። የትእግስት ወሰኑ የት ነው፣ የጨዋነት ልኩ፣ ይሉኝታችን ምን አተረፈልን የትስ ያደርሰናል? ለይህን የምለው እምሃብ-አልቦ አይደለምና ምክንያቱም፣ ለመለስና አጋሮቹ የእኛ ትእግስት የታየው ከፍራቻ እንጂ፣ ይሉኝታችን ጨዋነታችን እንደሞኝነት እንደ ድክመት መወሰዳቸውን በሰሞኑ ዳግም የክህደት ተግባራቸው በመታዘቤ ነው። አጋንንክ ካልተባልኩ በስተቀር አንድ ህዝብ በገዛ መሪ ተብሎ የሚሰጠው ቅጥ ባጣ መልኩ የክብር፣ የህልውናውና የማንነቱ መገለጫ የሆኑ እንደ ሰንደቅ አላማ፣ የግዛት አንድነትና ወሰን ሲብጠለጠሉና ሲሸቀጡ ከማየት የበለጠ፣ መሞረድን ምን ሊገልጸው እንደሚችል አላውቅም። የሱዳን ጠቅላይ ሚኒስትር ወይም ፕሬዚዳንት ሳይሆን የኢትዮጵያው ርዕሰ-መንግስት የሆነው ጠቅላይ ሚኒስትር በገዛ ፓርላማው ቀርቦ የሱዳን የመሬት ይገባኛል ተገቢነት አለው፣ ገበሬዎቻችን የሰው መሬት ወረው አስፋፍተዋል። ስለዚህ ሰሞኑን ሱዳን የወሰደችው የማፈናቀል እርምጃ ተገቢ ነው የሚል ልፈፋውን ማሰማቱን ላየ ነገሩ ግራ መሆኑ አይቀር ነው። በሃገራችንና ወዳጅ በሆነው በሱዳን ህዝብ መሃል ግጭት ተፈጥሮ የማየት ፍላጎት የለኝም፣ ነገር ግን ሰሞኑን በተፈጠረው ሁኔታ መንስኤነት ለሚከሰት ማንኛውም ጥፋትም ሆነ ጉዳት ከሁሉም በላይ መለስና የሚመራው አስተዳደር ግንባር ቀደም ተጠያቂ ናቸው እላለሁ። ነገሩን በሃቅ ካየነው የሱዳን መንግስት በበኩሉ የቀረበለትን የመሬት ስጦታ ከመቀበል የሚያፈገፍግ ሞኝም እንዳይደለ መታወቅ አለበት። “ማን ሞኝ አለ..” አይደል አባባል። በሰሞኑ የዜና ዘገባዎች ሪፖርት መሰረት ተላልፈው የተሰጡት መሬቶች እምቅ የነዳጅ ክምችት ይኖርባቸዋል የተባለው በራሱ አንድ ጠቋሚ ነገር ያለ ይመስላል።

የዛሬ መቶ አመት የሩሲያ ዛር የአላስካ ግዛት ጥቅም የለሽ መስሎት ጥቂት በሚባል ገንዘብ ለአሜሪካ መንግስት መሸጡ የግዛቱን የእምቅ ክርሰ ምድር ዘይት ባለቤትነት ሲመለከቱ በዛሬ የሩሲያ ትውልዶች ዘንድ የሚፈጠረው ቁጭት ቀላል እንዳማይሆን መገመት ይቻላል። ዛሬ በገዢዎቻችን ስለሚፈጸመውና ስላለነው እኛ የነገዎቻችን የሚሰማቸውን ስሜት ማሰቡ ራሱ ሌላ የራስ ምታት ይፈጥርብኛል።

የእኛም ዝምታ፣ የነመለስም እብራት በዚህ ሁኔታ ከቀጠለ፣ ከትላንት በስተይ ሃገር ቆርሶ ወደብ አልባ ሲያደርገን በዝምታችን እዳላለፍነው፣ ትላንት በመስዋእትነት የተገኘውን የባድመ ድል ፍሬ ሲያስነጥቅ በምን ይደረጋል እንዳልተውነው፣ ዛሬ የጎረቤት ጠበቃ ሆኖ የሰው መሬት ወረናል በምእራብ በኩል መሬት ሰጥተናል ብሎ አይን አውጥቶ ሲሞግተን ያንኑ ዝምታችንን ከመረጥን፣ ነገ ከነገ ወዲያ የአዲስ አበባን ዳርቻዎች፣ የእንጦጦን ጋራዎች ለጠየቀ ጎረቤት ሃገር ከመስጠት የሚያግደው የህልና፣ የህግ፣ የሃይልና ሌላም ሃይ ባይ ገደብ እንደሌለው ልናውቅ ይገባል።

እኛ ኢትዮጵያውያን ነን የምንል ለሃገራችን በጊዜው ልንደርስላት ካልቻልን፣ በዚህ አካሄድ ሃገራችንን እንደ ሳሙና አሟምተው ከመጨረስ ወደሗላ እንደማይመለሱ ለመገመት ብዙ መራቀቅን አይጠይቅም። የዚህ ቀደም የመለስ መንግስትን ድርጊት ለተመለከተ ከትላንት በስተይ፣ ትላንትና ዛሬ እንዳደረገው መንግስት ከሚባል ተቋም የማይጠበቅ ድርጊት ማስቆም ካልቻልን ቀሪውን የሃገራችንን ክፍል ማስታወቂያ አውጥቶ፣ ከተገኘ በጅምላ ካልሆነ በጭርቻሮ ግልጽ ሽያጭ ከመቸብቸብ ወደሗላ እንደማይል መገንዘብ አለብን። ወደ ገጽ 4 ይመልከቱ

የማን መንግስት ነው የሚመራው? ከገጽ 3 የዞረ

ለማጠቃለል የመለስ መንግስት የሃገር ክህደት የተለመደ አባዛ ከግዜ ወደግዜ ሲብስ እንጂ ሲሻሻል አልታየም። ህዝብ የሚጠብቅበትን ሃገርን የመከላከል ከባድ ሃላፊነት መወጣቱ ይቅርና የሃገር ለ-አላዊነትን አደጋ ውስጥ መክተት የዘወትር ተግባር አድርጎታል። ህዝብ በህግ የመተዳደር፣ በመንግስት የመመራት፣ ስርአት የማክበር ግዴታ እንዳለበት ሁሉ የህልውናው መገለጫ የማንነት ክብሩ ማረጋገጫ የሆኑ እንደ ሰንደቅ አላማ፣ ወሰንና ድንበር በገዛ ራሱ መንግስት አደጋ ላይ ሲጣሉ በራሱ መንገድ የራሱን ህዝባዊ እርምጃ መውሰድ መብት እንዳለው ሊሰመርበት ይገባል። ቀደምቶቻችን በመስዋዕትነት ዋጋ ከፍለው ያቆዩልንን ሃገር ለተተኪ ወራሾቻችን ሳትሸራረፍ የማስረከብ ታሪካዊ ግዴታም አለብን። በእርግጥ ትግሉን የሚያከብደው ከሃገር በቀል ከሃዲ ጋር መሆኑ እሙን ነው። ነገር ግን የክህደት ጉዞውን ዛሬ ማስቆም የሌላ ሳይሆን የእያንዳንዳችን ሃላፊነት ነው። በዚህ አባባል ጽሁፊን ልደምድም፣ በአንድ ወቅት ነው አሉ እንዲህ የተባለው፡-

ስወጣም አዝዮ፣ ስገባም አዝዮ
ጀርባየ ተላጠ፣ ናውረድ ሰውየ

ቀልድ የለም ለችግርቻችን ሁሉ መፍትሄ ያለው በዚህ መንገድ ስንታገል ብቻና ብቻ ነው።

የመለስ መንግስት በጦር ወንጀልና ሰብአዊ ፍጥረት ላይ በተፈጸመ ወንጀል እንደሚጠየቅ የሂውማን ራይት ዋች ዘገባ ጠቆመ። ከገጽ 1 የዞረ

በሚዘገቡን ሁኔታ ሰዎች በምሽት በጠመንጃ ሰደፍ ሲደበደቡ፣ በእደባባይ ግድያ ሲፈጸም እንደነበርና እንዲሁም መንደሮች በእሳት እንደጋዩ የጥቃቱ ሰለባዎችና ምስክሮች ለሰብአዊ መብቶች ታዛቢ ገልጸዋል።

የወታደራዊ ጥቃቱን ርምጃ ተጋግሎ በነበረበት ከጁን እስከ መስከረም 2000 የመለስ መንግስት ሰራዊት ጠቅላላውን የገጠር ህብረተሰብ ከስፍራቸው በማስለቀቅ በርካታ የገጠር መንደሮችን እንዳወደመ፣ በዚያውም በሽማቂዎች ደጋፊነት የተጠረጠሩ ግለሰቦችን ለሌሎች ምሳሌ ይሆናሉ። በማለት ቢያንስ 150 ያህል ሲቪሎችን እንደረሸነ፣ በመቶዎች የሚቆጠሩ ሲቪሎችን በዘፈቀደ ከወታደሮች ካምፕ ውስጥ አስሮ እንደበደቡ፣ የአካል ስቃይ፣ አስገዳጅ የመድፈርና የ4620 ላይም ግብረሰጋዊ ጥቃት እንደፈጸመ ምስክሮች ተናግረዋል።

የመለስ መንግስት ባለስልጣናት የአካባቢ ሚሊሻዎችን ምልመላ በማጣደፍ ያለበቂ ስልጠና ሊሎች የሱማሌ ጎሳዎችን ከአብነግ ጋር እንዲፋለሙ በማድረጋቸው ከፍተኛ የህይወት ጥፋት ደርሷል። ለመለስ መንግስት የአኮኖሚ ርዳታ የሚያደርጉለት ለጋሽ ሀገሮች የመለስ መንግስት በአካባቢው የፀረ-ሽብር ጥረት ተባባሪያቸው ቤትሆንም፣ የሰብአዊ መብትን በተመለከተ ተጠያቂነት እንዲኖር ለማድረግ አልተጫኑም በማለት የሰብአዊ መብቶች ታዛቢ ወቅሷል። ዋናዎቹ ለጋሽ አገሮች የመለስ መንግስት ላይ ጫና በማድረግ በደሉን እንዲያስቆሙ፣ የሰብአዊ መብቶች ታዛቢ ቀጥሎ የተዘረዘሩት የመፍትሄ ሃሳቦችን አቅርቧል።

- የአሜሪካ መንግስት በመለስ መንግስት ሰራዊት ስለተፈጸሙ የመብት ጥሰት የተጠናቀሩትን ሪፖርቶች እንዲመረምር፣ የመለስ መንግስትም በዚህ ተግባር የተሳተፉ የሰራዊቱን ክፍሎች በመለየት ተጠያቂዎቹን ለፍርድ እስከሚያቀርብ ድረስ፣ አሜሪካ የሰብአዊ መብት ለሚረግጡ የውጭ ሀገር የጦር ሰራዊት ክፍሎች ርዳታ እንዳይሰጡ በሚከለክለው የ“ሊሂ ህግ” መሰረት ለመለስ መንግስት ምንም አይነት ርዳታና ስልጠና እንዳይሰጡ፤

- የእንግሊዝ መንግስትና የአውሮፓ ህብረት በበኩላቸው በደሉን እንዲያወግዙና ክልሉ እየተፈጸመ ያለውን ወንጀል የመለስ መንግስት እንዲያጣራ በይፋ እንዲያሳስቡና በድርጊቱ የተሳተፉ የሲቪልና ወታደራዊ ባለስልጣኖች በሃላፊነት ይጠየቁ ዘንድ ግፊት እንዲያደርጉ፤

ለልማት ስራ የሚሰጥ የገንዘብ ድጋፍ ለደህንነት ስራ ማስፈጸሚያ መዋሉን እንዲቆጣጠሩ ጥሪ ያቀርባል።

በደሉ እስከሚቆምና ወንጀለኞቹም ለፍርድ እስከሚቀርቡ ድረስ ለጋሽ ሀገሮች በመለስ መንግስት በኩል ያላቸውን ፖሊሲ እንደገና ሊገመግሙት ይገባል ሲል ድርጅቱ በዘገባው ገልጿል።

ይህ ዘገባ በመንግስቱ ሓይለ ማርያም አስተዳደር ወቅት በጦር ወንጀልና በሰብአዊ ፍጥረት ላይ ተፈጸመ ለተባለ ተመሳሳይ ወንጀል መንግስቱን ጨምሮ በከፍተኛ የደርግ ባለስልጣናት ላይ የመለስ መንግስት የይስሙላ ፍርድ ቤት የሞት ፍርድ በፈረደ ጥቂት ሳምንት መሆኑ ታዛቢዎችን አስገርጧል። ይህን ሁኔታ በእርግጥ መለስና ስርአቱ ከታሪክ የማይማሩ ድኩማን እንደሆኑ አመለካከት ነው ሲሉ የሁኔታው ታዛቢዎች ያናገራሉ። እንዲያውም መለስና አጋሮቹ የፈጸሙት ተግባር በአለም አቀፍ ማህበረሰቡ በኩል እንዲህ መጋለጡ ለወሬቱ የፍርድ ሁኔታ በር ከፋች እንደሆነና ከስልጣን በሁዋላ የትም ተሸሽገው እንዳይኖሩ በቂ ድጋፍ ማስገኛ እንደሆነ ተናግረዋል።

የሰብአዊ መብት ተሟጋች ድርጅቱ በአለም ላይ ያሉ ጥሰቶችን በመዘገብ የታወቀና የተከበረ ሲሆን በተለይ በ አሜሪካን መንግስት ባለስልጣናትና ተቋማት ዘንድ ተሰሚነት እንዳለው ይታወቃል። ከዚህ ቀደምም ባወጣው የዳርፍራና የቲቤት ዘገባ መነሻነት ከፍተኛ የሆነ አለም አቀፍ እንቅስቃሴና ጫና በመንግስታቱ ላይ እንዲደርስ እንዳደረገ የሚታወቅ ነው።

ጀነራሎቹን መደለሉን ተያይዞታል። ከገጽ 1 የዞረ

በዚህ መንገድ ገንዘብ ተሰጥቶአቸው ከምትሄደው ጀነራሎች አካባቢ ለግንቦት 7 በደረሰን ቀጥተኛ ጥቆማ መሰረት ይህንን ተግባር ከዚህ ቀደም የምታደርገው ቢሆንም ሰሞኑን በስፋት መቀጠሉ የሚያሳየው ሁሉ ነገር አብቅቶለት መለስ ጀነራሎቹን በመለማመጥና በማባበል ለመያዝ የሚያደርገው ሙከራ እንደሆነ ያሳያል በለዋል። ይህ ጀነራሎቹን የመደለል ዘመቻ መለስና አገዛዙ ሁሉንም ነገር በመጠራጠር የመከላከያ ጀነራሎችን በመያዝ በስልጣኑ ለመቆየት የመጨረሻ አማራጭ እንደሆነ አመለካከት ነው ሲሉ ይናገራሉ።

በሀገሪቱ ውስተ ያለው ቀውስ እየተባባሰ መምጣት ያሳሰባቸው አንዳንድ ተመልካቾች ላልተወሰነ ጊዜ የሚቀጥል የሚመስለው የሀገሪቱ ቀውስ ምን አልባት ያልተጠበቀ የመንግስት ለውጥ ያስከትላል የሚለው ስጋት በስርአቱ አካባቢም መሰማቱ ሲነገር የ አዜብ የሰሞኑ ሁኔታም፣ ምን አልባት የጦር ጀነራሎች ለመለስ ያላቸውን ታማኝነት እንዲጠብቁ ለማባበል ነው የሚል አስተያየት ሰጥተዋል። ይሁንና ችግሩ ገዛም በላይ እንደገፋና መለስ በጦር ጀነራሎች ድጋፍ ስልጣን ላይ ልቆይ ብሎ ቢያስብ እንኳ ከህዝብ የተቃዋሚ አያመልጥም ሲሉ ትንቢቶቹን አመልክተዋል።

አንተ ኩሩ ህዝብ አገርህን አድን ! መብትህን አስከብር! ተነስ! ታገል! ተባበር!